

Latvijas Atveseļošanas un noturības mehānisma plānā nepieciešams lielāks uzsvars uz reformām

Publicēts: 01.03.2021.

Pagājušajā nedēļā Latvija kā pirmā no Baltijas valstīm uzsāka sarunas ar Eiropas Komisiju (EK) par iesniegto Atveseļošanas un noturības plāna (ANM) projektu. Šobrīd notikušas tematiskās diskusijas par diviem no ANM plāna virzieniem – veselību un nevienlīdzības mazināšanu. Šonedēļ diskusijas turpināsies.

ANM plāns veselības jomā paredz stiprināt veselības sistēmas noturību un pieejamību kvalitatīviem veselības aprūpes pakalpojumiem. Plāna ietvaros paredzēts īstenot pasākumus, kas stiprinās veselības nozares noturību un pieejamību ilgtermiņā, attīstot integrētiem veselības aprūpes pakalpojumiem nepieciešamo infrastruktūru, nodrošinot ārstniecības iestāžu spēju pielāgoties krīžu situācijām, kā arī attīstot uzlabotus pakalpojumu sniegšanas modeļus, tai skaitā uzlabojot ārstniecības personu tālākizglītības sistēmu un izveidojot vienotus principus onkoloģijas jomā. Sarunās EK norādīja, ka lielāks uzsvars būtu jāliek uz nozarē plānotajām reformām, līdz ar to turpināsies diskusijas par nepieciešamajiem precizējumiem, pilnveidojot veselības jomā paredzētos pasākumus.

Savukārt, nevienlīdzības mazināšanas jomā ANM plāns paredz mazināt sabiedrības teritoriālo un sociālo nevienlīdzību un uzlabot iedzīvotāju dzīves apstākļus reģionos. Tas tiks paveikts, uzlabojot sociālo pakalpojumu un nodarbinātības pieejamību reģionos, sekmējot augstas kvalitātes vispārējās vidējās izglītības nodrošinājumu pašvaldību teritorijās, veicinot mājokļu pieejamību, sniedzot atbalstu uzņēmējdarbības publiskās infrastruktūras attīstībai, kā arī nodrošinot atbilstošu un pieejamu ceļu infrastruktūru, administratīvi teritoriālās reformas mērķu pilnvērtīgai sasniegšanai. Arī šajās sarunās EK turpināja uzsvērt nepieciešamību piedāvāt skaidrākas reformas, kas atbilst identificētajiem izaicinājumiem. Papildus EK aicināja piedāvāt skaidrākus reformu progresu mērījumu indikatorus, kas labāk atspoguļotu kvalitatīvāku nozares politikas veidotāju priekšlikumus iepriekšminēto izaicinājumu risinājumam.

ANM (*Recovery and Resilience Facility*), ir jauna, EK centralizēti pārvaldīta budžeta programma, kas izveidota papildus 2021. – 2027. gada plānošanas perioda ES daudzgadu budžetam. Mehānisma mērķis – atbalstīt reformas, uz kuru nepieciešamību norādīts ikgadējās Eiropas semestra rekomendācijās dalībvalstīm, kā arī investīcijas, īpaši, kas saistītas ar pāreju uz zaļo un digitālo ekonomiku, kā arī mazināt krīzes radīto sociālo un ekonomisko ietekmi. Latvija kā pirmā no Baltijas valstīm uzsākusi sarunas ar EK par iesniegto ANM plānu. Kopumā plānotas sešas tematiskās diskusijas par katru no plāna virzieniem, kā arī vairākas augsta līmeņa sarunas, lai pārrunātu Latvijas ANM plānā paredzētās reformas un sasniedzamos rezultātus.

Ieviešanas nosacījumi konkrētiem ANM investīciju projektiem tiks izstrādāti pēc tam, kad konkrēti plānotie investīciju pasākumi tiks apstiprināti Ministru kabinetā. Saskaņā ar ANM regulas nosacījumiem, ANM plāna gala versija jāiesniedz apstiprināšanai EK un ES Padomē ne vēlāk kā līdz 2021. gada 30. aprīlim. ANM līdzekļi Latvijai varētu būt pieejami šā gada otrajā pusē.

Darbs pie ANM ieviešanas tiek organizēts sešos virzienos – klimata pārmaiņas un ilgtspēja, digitālā transformācija, ekonomikas transformācija un produktivitātes reforma, veselība, nevienlīdzības mazināšana un likuma vara. 20% no ANM līdzekļiem pēc EK ieteikumiem plānots ieguldīt digitalizācijā, bet 37% – klimata mērķu sasniegšanā. Nevienlīdzības mazināšanai plānots novirzīt 330 miljonus eiro (20% no ANM līdzekļiem), veselības nozares projektiem – 181,5 miljonus eiro (11%), ekonomikas transformācijas un produktivitātes reformām – 165 miljonus eiro (10%), bet likuma varas stiprināšanai – 33 miljonus eiro (2%).

Ar ANM plāna projektu ikviens interesents var iepazīties FM [mājaslapā](#) un ES fondu [mājaslapā](#). Komentārus un priekšlikumus par ANM plāna projektu un tā pielikumiem var iesniegt elektroniski, līdz šī gada 9. martam, sūtot tos uz e-pasta adresi: rrf@fm.gov.lv.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/latvijas-atveselosanas-un-noturibas-mehanismas-plana-nepieciessams-lielaks-uzsvars-uz-reformam>